

Hva bør du vite om barnevernsreformen?

Solveig Valseth, avdelingsdirektør
analyseavdelingen

Digital barnevernledersamling - Innlandet

24.05.2021

Barnevernsreformen – en oppvekstreform

- > Flere barn skal få rett hjelp til rett tid
- > Tilbudet til barn og familier skal i større grad tilpasses lokale forhold

Hva betyr reformen for familiene, barna og kommunen?

- > Økt mulighet for tidlig innsats og forebyggende arbeid
- > Bedre tilpasset hjelp
- > Bedre rettssikkerhet for barna og familiene
- > Mer effektiv bruk av økonomiske midler og ansatte

Viktige forutsetninger for å lykkes

- > God ledelse og styring i kommunen
- > Samarbeid på tvers i kommunen, mellom kommuner og med Bufetat
- > Bruk mulighetene i kompetansesatsingen

Tydelig og helhetlig ledelse

- > I **dagens lov** har barnevernstjenestens leder «ansvar for oppgaver etter denne loven».
- > Dette er **foreslått tatt ut** for å tydeliggjøre at det er kommunens øverste politiske og administrative ledelse som har det overordnede ansvaret for at kommunen oppfyller sine lovpålagte plikter.
- > Kommuneledelsen skal kunne etterspørre nødvendig informasjon og sette i verk tiltak for at kommunen skal oppfylle lovpålagte oppgaver.

Ny barnevernslov tydeliggjør at kommunen som helhet, og ikke bare barnevernstjenesten, har ansvar for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.

Plan for forebygging

- > I forslag til ny barnevernslov er det foreslått å innføre et krav om at kommunestyret selv skal vedta en plan for kommunens arbeid for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.
- > En plan vedtatt i kommunestyret vil bidra til overordnet forankring av det forebyggende tilbudet og av fordelingen av kommunens ressurser til dette arbeidet.
- > Dette vil være et viktig verktøy for å sikre forpliktelse til og systematisk innsats for å legge til rette for helhetlige tjenester.

Planen for det forebyggende arbeidet skal inneholde en beskrivelse av overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet, hvordan ansvaret skal fordeles mellom etatene, hvordan oppgaveløsingen skal organiseres, og hvordan ulike etater skal samarbeide

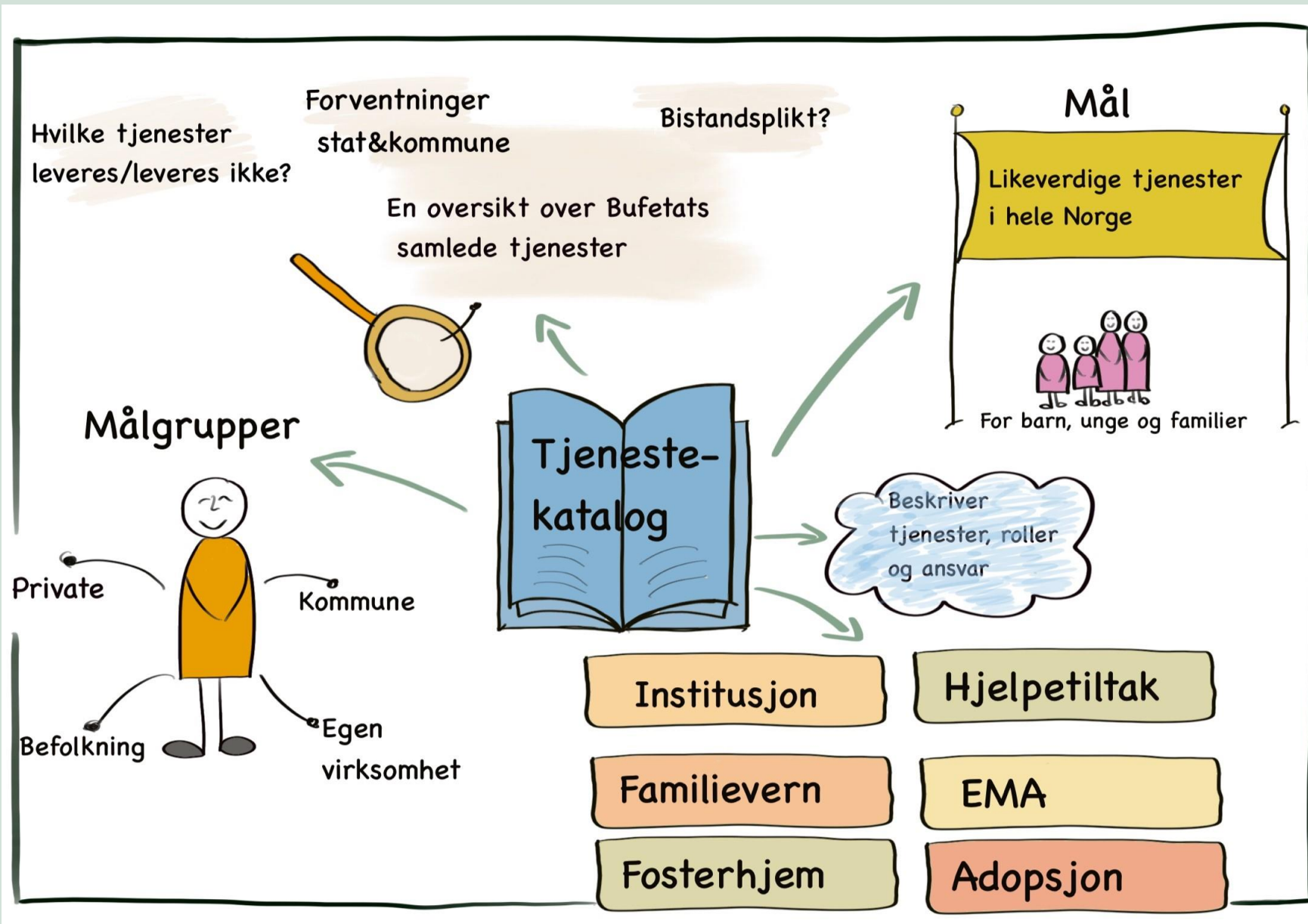
Virkemidlene i reformen

Økt finansieringsansvar for barneverntiltak gir insentiver til økt forebygging og tidlig hjelp

Tydelig ansvarsdeling mellom stat og kommune

Mer ansvar til kommunene

Kommunene får et økt ansvar

- > Lovfestet plikt til å søke etter fosterhjem i slekt og nettverk
- > Helhetlig ansvar for oppfølging og veiledning av fosterhjem
- > Økt finansieringsansvar – som i praksis betyr at øremerkede midler til barnevernet overføres til kommunenes frie inntekter
  - Refusjonsordningen for fosterhjem avvikles og grunnfinansieringen av statlige tiltak reduseres (=kommunenes egenandel ved bruk av statlige tiltak øker)
  - Midlene legges inn i kommunerammen, og kommunene kan bruke dem til hva de vil
  - Reformens intensjon: Bruk en del av midlene på forebygging – tidlig oppdaging og tidlig hjelp

Kommunene kan forvente et tydeligere statlig tilbud

- > Bufetat er lovpålagt å tilby fosterhjem, institusjon og akutttiltak
- > Bufetat skal ha et tilbud om – men har ikke bistandsplikt til:
  - utredninger av omsorgssituasjon til sped- og småbarn
  - enkelte spesialiserte hjelpetiltak
  - spesialiserte fosterhjem

Interkommunale samarbeid

Lite kunnskap om barnevernstjenesten og barnevernsreformen i kommuner som inngår i interkommunalt samarbeid, men ikke er vertskommune

Barnevernsreformen har innvirkning på kommunenivå, og samtlige kommuner må jobbe med det øvrige tjenestetilbudet i sin kommune

Økonomiske rammebetingelser

Kommuneproposisjonen 2022 (Prop. 192 S (2020–2021))

Kommunene får økt finansieringsansvar

- > Fullt økonomisk ansvar for ordinære fosterhjem
- > Økte egenandeler for bruk av statlige barnevernstjenester
  - Bufetats tilbud om spesialiserte fosterhjem, institusjon og akuttiltak
  - For bruk av Bufetats tilbud om *spesialiserte hjelpetiltak* reduseres egenandelen

<i>Tiltak</i>	<i>Månedlig egenandel 2021 (kroner)</i>	<i>Månedlig egenandel 2022 (kroner)</i>	<i>Endring i egenandeler fra 2021 til 2022 (prosent)</i>
Institusjon	76 900	170 000	121 %
Spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem	36 200	85 000	135 %
Spesialiserte hjelpetiltak	18 100	15 000	-17 %

* Foreløpig anslag. Fastsettes endelig i Prop. 1 S (2021-2022)

Kompensasjon for økte utgifter

1,6 mrd i 2022, og økes til 2,1 mrd «på sikt»

I 2022 og 2023: Halvparten av kompensasjonen fordeles etter kommunenes faktiske tiltaksbruk i 2020

Bevilgning for øremerkede stillinger innlemmes i rammetilskuddet til kommunene i statsbudsjettet for 2022

1,6 mrd i 2022, og økes til 2,1 mrd «på sikt»

> 1,6 i 2022 fordi:

- Plasseringer i beredskapshjem og spesialiserte fosterhjem som er gjort før 1. januar 2022 utløser dagens takst på egenandel
- Overføring av ansvaret for hjelpetiltaket PTMO fra Bufetat til kommunene er utsatt til 2023

> 2,1 mrd fordeles slik:

- 1,7 mrd for økte egenandeler av statlige tiltak
- 400 mill for overføring av ansvar for hjelpetiltak, veiledning av fosterhjem og at refusjonsordningen opphører

I 2022 og 2023: Halvparten av kompensasjonen fordeles etter kommunenes faktiske tiltaksbruk i 2020

> Kun en overgangsordning

- For å dempe det negative avviket noen kommuner får mellom dagens og nytt kostnadsnivå

> Resterende del av kompensasjonen fordeles etter kostnadsnøkkel

Økonomiske rammevilkår for ordinære fosterhjem

- > Barne- og familiedepartementet har lagt frem nye faglige anbefalinger om økonomiske rammevilkår for fosterhjem
- > Disse anbefalingene skal gjelde fra 1.1.2022.
- > Økt kommunalt finansieringsansvar for ordinære fosterhjem er en sentral del av barnevernsreformen.
- > Tydeligere rammer for forsterkning av fosterhjem bør være på plass før endringene trer i kraft, for å understøtte kommunenes arbeid med fosterhjemstiltak.

Bevilgning for øremerkede stillinger innlemmes i rammetilskuddet til kommunene i statsbudsjettet for 2022

- > Bevilgningen for 2021: 820 mill. kroner
  - Skal dekke 1 026,2 årsverk i det kommunale barnevernet

Ansvarsdeling ved valg av institusjonsplass

- > Ikke endringer i ansvarsdelingen mellom stat og kommune ved valg av institusjonsplass
- > Departementet vil vurdere spørsmålet nærmere i lys av utfordringene i institusjonsbarnevernet og regjeringens ambisjoner for videreutvikling av tilbudet
- > Spørsmålet om økt kommunal valgfrihet ved valg av institusjonsplass vil vurderes nærmere når igangsatte og planlagte tiltak på institusjonsområdet er gjennomført og i lys av evalueringen av barnevernsreformen

Hvordan lykkes?

- > Bruke staten mindre enn i dag
- > Ha oversikt over hvilke alternativer kommunen har
- > Søke samarbeid med kommuner rundt?
- > Ta ledelse – ikke overlate det til de ulike tjenestene

Spørsmål?